

ספרי' – אוצר החסידים – ליונאוויטש

התוועדות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ ז"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש



פורים, ה'תש"ל

חלק ג – י"ל לשי"פ ויקהל-פקודי, היתשע"ה



יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקווי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים וחמש לבריאה

שבעים שנה להסתלקות-הילולא של כ"ק הרלוי"צ ז"ל

פתח דבר

לקראת ש"פ ויקהל-פקדי, פ' פרה, כ"ג אדר, מבה"ח ניסן הבעל"ט — הננו מוציאים לאור חלק שלישי מהתוועדות חג הפורים ה'תש"ל, הנחה בלתי מוגה (חלק ראשון י"ל לש"פ תרומה, חלק שני י"ל לש"פ תצוה).

*

בתור הוספה — מכתב (תדפיס מ"אגרות-קודש", שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

ח"י אדר, ה'תשנ"ה,
שבעים שנה להסתלקות-הילולא של כ"ק הרלו"צ ז"ל
ברוקלין, נ.י.

©

Published and Copyright 2015 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5775 • 2015

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס
The PrintHouse
538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237
(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס
על ידי חיים שאול בן חנה
בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"
(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

כח. דובר לעיל (סי"ד) שאע"פ ש"מחייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע", הנה ביחד עם זה צריך להיות הסדר שיהי' הדבר באופן של מצוה, ועד שהתוצאה מזה תהי' "אורה ושמחה וששון ויקר"140, וכדרשת חז"ל141 "אורה זו תורה, שמחה זה יו"ט, ששון זו מילה, ויקר אלו תפילין" (שזהו כללות ענין המצוות, כמארז"ל142 "הוקשה כל התורה כולה לתפילין", והרי הכוונה ב"תורה" כאן היא לענין המצוות143).

וההוראה מזה — שכאשר אוחזים בהנהגה ד"עד דלא ידע", והיינו, שרוצים לבטל את כל הענינים של גדרים והגבלות, ובלשון המדינה: "עסטאבלישמענט" — אין הענין בזה שיהי' "תוהו ובוהו", כך, שיכולים לעשות מה שרוצים ואיך שרוצים, והעיקר, לבטל את החילוק בין "ארור המן לברוך מרדכי"; הכוונה היא שלאחרי שיגיע למעמד ומצב ד"לא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי", אזי יהי' לו מבט עמוק יותר בהענין ד"ארור המן" ו"ברוך מרדכי".

וההוכחה לזה — מענין הפורים עצמו:

נס פורים לא הי' באופן שהמן לא יהי' "ארור" ומרדכי לא יהי' "ברוך" ח"ו — שהרי פורים פעל שתלו את המן על העץ, ומרדכי נעשה משנה למלך; אלא שבינתיים הי' מצב ד"לא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי".

והענין בזה — שהבנת החילוק בין ארור המן לברוך מרדכי (מדוע המן צ"ל "ארור" ומרדכי צ"ל "ברוך") יכולה להיות באופן שטחי ("פלאַטשיק") בלבד, בהסברה שטחית, מדוללת ("וואַסערדיקע") ומתוך פשרות. ואז יכול להיות שהבנה זו לא תתקבל ולא תוקלט אצל מי שאינו רואה בזה עומק כו', כי אם שכל קטן והסברה קטנה, באופן של קטנות וצמצום, גבורות ודינים; ולכן, אין עצה אחרת מלבד לבטל קטנות זו, כדי שלאח"ז יוכל להגיע להבנה גדולה ורחבה ועמוק יותר בענין זה.

כט. וכפי שהי' בימי הפורים:

כבר בהתחלת המגילה מסופר ש"איש יהודי הי' בשושן הבירה ושמו מרדכי"123 — שהי' "ברוך"; ואילו בנוגע להמן — מסופר בגמרא במסכת מגילה144 שהי' עברו של מרדכי, והי' ספר145, ככל פרטי הסיפורים על היותו בשפל המצב. ואפילו כשנתמנה כבר להיות מ"שבעת הסריסים

144) טו, סע"א ובפרש"י. טז, א (ובגליון

הש"ס). וראה יל"ש אסתר רמז תתרנו.

145) מגילה טז, א.

141) מגילה טז, ב.

142) קידושין לה, א. וש"נ.

143) ראה תו"מ חנ"ג ריש ע' 391. וש"נ.

.. היושבים ראשונה במלכות¹⁴⁶, הנה "ממוכן זה המן" הי' הקטן מכולם¹⁴⁷.

וכאשר הוצרכו לאח"ז להגיע לאופן נעלה יותר ב"ארור המן" ו"ברוך מרדכי", הנה בינתיים החריכו את כל המצב הקיים — שנעשה מעמד ומצב ש"לא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי", שהרי אחשוורוש לא ידע אם לעשות כרצון המן או כרצון מרדכי, ולא הי' מופרך אצלו ליתן הכל להמן, וכדברי הגמרא¹⁴⁸ ש"מלך הפכפכן הי'": תחילה ושתי ואח"כ אסתר, תחילה המן ואח"כ מרדכי;

אבל מצב זה הי' רק באמצע הדרך, ואילו הכוונה היתה — שלאח"ז יהי' מרדכי (לא רק סתם שר, כפי שהי' מקודם, אלא) "משנה למלך אחשוורוש", שענינו של משנה למלך הוא באופן ש"רק הכסא אגדל ממך" (כמ"ש בחומש¹⁴⁹), אבל בנוגע לכל שאר הענינים, "לא ירים איש את ידו ואת רגלו"¹⁵⁰ ללא ה"משנה למלך", שזהו מעמד ומצב שלא הי' לפני"ז אצל מרדכי,

ולאידיך גיסא, בנוגע להמן — הנה תחילה הי' ממוכן השר השביעי, ועוד לפני"ז הי' ספר; ואלו עתה נעשה המצב גרוע שלא בערך — "ויתלו את המן על העץ אשר הכין".

ונמצא, שגם בהתחלת הענין הי' המעמד ומצב ד"ארור המן" ו"ברוך מרדכי", אבל אצל אחשוורוש הי' זה באופן ד"מהיכי תיתי", "כרצון איש ואיש — מרדכי והמן"; אבל לאח"ז הגיע לענין זה באופן עמוק יותר — שהמן צריך להתבטל ממציאותו לגמרי, ואילו מרדכי, הנה רק בגלל שבנ"י נמצאים בגלות אינו יכול להיות המלך בעצמו, אבל הוא בדרגא הכי נעלית שיכולה להיות לאחרי המלך — "משנה למלך", ש"רק הכסא אגדל ממך".

ל. וההוראה מזה — כמדובר לעיל (סכ"ד) שבכל ענין יש הוראה בנוגע לענינים שעל סדר היום בחיי היום יום:

בנוגע להורים שבדורנו, יש כו"כ שרצו לפעול על ילדיהם שנהגתם תהי' בסדר מסודר (ובלשונם: "אויף אַ סטאַטעטשנעם אופן"), כדי שיהי' להם "מקום" נאה ומכובד בחברה, ובלשון המדינה: "מאַכן אַ לעבן", ובגלל זה, עליהם להתנהג בדרך הצדק והיורש — שלא ליטול

149) מקץ מא, מ.

150) שם, מד.

146) אסתר א, יו"ד-יד.

147) מגילה יב, ב.

148) שם טו, ב.

מה שלא שייך אליהם וכו', וללכת "מחיל אל חיל" — בידיעות, או במסחר, בכסף וזהב וכיו"ב;

אבל לא הסבירו להם שצדק ויושר יש להם תוכן מצד עצמם, ומי שהוא אדם, צריך להתנהג כמו אדם, ולא כמו בהמה — אע"פ שבשלשה דברים דומים בני אדם לבהמה: "אוכלין ושותין כבהמה וכו'"¹⁵¹.

וכיון שכן, הרי לא יפלא שאין זה מתקבל אצל הנוער, שלהיות צעיר, בעל מרץ וכחות רעננים כו', יש לו גישה אחרת כו'.

ולכן, כאשר באים בטענות לנוער מדוע הם הולכים נגד הסדרים המסודרים (וכנ"ל בלשון המדינה: "עסטאָבלישמענט") והורסים אותם — הנה לכל לראש צריכה להיות הטענה על ההורים והמחנכים,

— ובלשון הכתוב¹⁵²: "ואשימם בראשיכם", וכפירוש רש"י: "ואשמם, חסר יו"ד (לשון אשמה), לומר שאשמותיהם של ישראל תלויות בראשי דיניהם כו'" —

שכאשר רצו לפעול עליהם להתנהג כדבעי, הסבירו להם, שתכלית האדם היא — שתהי' לו דירה נאה, חשבון בנק מכובד, מקום בראש השולחן ב"באָנקעט", ולא להסתפק במכוננית "קאָדילאָק" אחת, אלא לרכוש שתי מכונניות, אחת לעצמו ואחת לאשתו... וכאשר ניתוסף ילד במשפחה — הנה תמורת הסדר שהי' נהוג פעם לרכוש אות נוספת בס"ת, וכיו"ב, הנה הסדר עתה הוא, להבדיל, לפתוח חשבון נוסף בבנק, ולהפקיד בו סכום כסף כדי להבטיח את פרנסתו כשיגדל, ומיד כשעומד על דעתו, צריכים לרכוש עבורו מכוננית, שהרי הוא צריך להיות איש בין האנשים!...

ובכן: כאשר כל היסוד שעליו בונים את ה"ארור המן" ו"ברוך מרדכי" הוא כדי להשיג דירה טובה יותר, כדי שיבחרו אותו ל"קונגרס", או כדי שיושיבוהו בראש באסיפה של סוחרים וכיו"ב — לא יפלא מדוע סוכ"ס מתפוצצת הסבלנות לסבול את השקר של בניית בנין על קנה רצון!...

לא "דירה", לא "קאָדילאָק" ולא ישיבה בראש ב"באָנקעט" היא התכלית; ענינים אלו יכולים לנצלם לטוב, ולפעמים הרי זה באופן ש"עושר שמור לבעליו לרעתו"⁴⁴, רח"ל, כיון שע"י "וישמך" נעשה "ויבעט"⁵².

זוהי איפוא אשמתם של ההורים והמחנכים, שלא העניקו להם הבנה ויסוד חזק לדעת מה הסיבה ש"המן" צ"ל "ארור" ו"מרדכי" צ"ל "ברוך".

אמנם, כיון שמעמד ומצב זה (של ביטול והירוס הסדרים כו') שבו נמצא הנוער עתה הוא רק אמצע הדרך — אסור להניח להם לתעות בדרך, אלא צריך לחנכם בדרכי נועם ודרכי שלום, "חנוך לנער על פי דרכו"¹⁵³, להביא אותם להבנה עמוקה יותר בהחילוק שבין "ארור המן" ל"ברוך מרדכי", ועי"ז יעמידו מהן דור ש"כל רואיהם יכירום כי הם זרע ברוך ה'"¹⁵⁴.

לא. ואשרי חלקם של כל אלו שיתעסקו בזה — להעמיד את הנוער היהודי על דרך המלך, מלכו של עולם.

ובפרט שהם בעצמם רוצים זאת, וצריכים רק לעורר אותם, לעזור להם ולהראות להם את עמוד האש ועמוד האור, כדי ש"ה' יהי' לך לאור עולם"¹⁵⁵.

וכך מעמידים "צבאות ה'" באופן שלא יחסר אף א' מבני", וכמדובר כמ"פ¹⁵⁶ מדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שהגאולה מגלותנו זה תהי' באופן שאף אחד מישראל לא ישאר בגלות, אלא כולם יצאו אל הגאולה, שתהי' בעגלא דידן ובקרוב ממש.

ואשרי חלקם של כל מי שיביא עוד יהודי, עוד שנים ושלשה יהודים, לקבל פני משיח צדקנו, בקרוב ממש, למטה מעשרה טפחים, ו"שמחת עולם על ראשם"¹⁵⁷.

* * *

לב. בהמשך להמדובר לעיל בנוגע להתעסקות בענין החינוך, הנה ע"פ דברי הגמרא במסכת ב"מ¹⁵⁸ אודות גודל המעלה של "כל המלמד את בן חברו תורה" (יותר מאשר המלמד את בנו תורה), ועד ל"כל המלמד את בן עם הארץ תורה, (ש)אפילו הקב"ה גוזר גזירה מבטלה בשבילי"¹⁵⁹, שנאמר¹⁶⁰ ואם תוציא יקר מזולל (תלמיד חכם מעם הארץ) כפי תהי' — הרי מובן, שאלו שעוסקים עם הנוער (כמדובר לעיל),

(153) משלי כב, ו.	(158) פה, א (ובפרש"י).
(154) ישעי' סא, ט.	(159) וכן להיפך: "צדיק גוזר והקב"ה מקיים" (ראה תענית כג, א. זח"ב טו, א. שבת נט, ב. תנחומא וירא יט).
(155) שם ס, כ.	(160) ירמי' טו, יט.
(156) ראה גם תו"מ ח"ב ע' 395. וש"נ.	
(157) שם לה, יו"ד. נא, יא.	

ועושים זאת מתוך התמסרות, ובדברים היוצאים מן הלב, וגם אם בפעם הראשונה לא הצליחו, אינם מתפעלים, אלא חוזרים ומדברים פעם שני' ושלישית, כך, שזוהי הדרגא היותר נעלית בהפצת היהדות וגם בהפצת המעיינות (שהרי במשך הזמן נעשים שייכים גם למעיינות), אזי נעשה אצלם הענין ד"כפי תהי", כך, שיכולים לפעול את כל הענינים בכלל, ועאכו"כ לפעול אצל הקב"ה שיתן להם הצלחה בעבודה זו.

וכנהוג בימינו אלו, קשור כל ענין עם כמה פרטים, ובנדו"ד, קשורה עבודה זו לא רק עם טירחא בגופו, וגם טירחא בנשמתו (שהרי צריך לדבר באופן לבבי, בדברים היוצאים מן הלב, כנ"ל), אלא גם עם בטירחא בממונו — שהרי פעולה זו קשורה עם מקום שבו יתאספו יחדיו, והמקום צריך להיות מתאים לא רק למי שאוחז כבר ב"ביטול במציאות" או עכ"פ ב"ביטול היש", ולכן לא איכפת לו איך נראה המקום, גדלו ויפיו כו' — דכיון שנאמר "חנוך לנער על פי זרכו", הרי זה צריך להיות מקום כזה שימשוך אותם לבוא לשם.

ולכן: אע"פ שלעצמו לא נוגע לו ענינים של נקיון ויופי וכו', להיותם ענינים חיצוניים, ואדרבה: אין החכמה מתקיימת בכלי כסף וכלי זהב, אלא בכלי חרס דוקא¹⁶¹ — הנה כמה דברים אמורים, לאחרי שכבר אוחז בענין החכמה, אבל כאשר צריכים להפוך אותו ממעמד ומצב ש"לא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי", שיבוא להכרה פנימית ש"המן" מוכרח להיות "ארור", ו"מרדכי" מוכרח להיות "ברוך", הנה כדי למשוך אותו, צריך להכין מקום שיהי מושך בחיצוניות, ועי"ז יפעלו עליו גם בפנימיות, עד שיבוא לידי הכרה שענין החיצוניות אינו נוגע, ועד שיבטל זאת מעצמו.

ומזה מובן, שכשם שגדול שכרם של העוסקים בענין זה באופן מידי, ע"י הטירחא בדיבור כו', בגופם ובנשמתם, כמו"כ אשרי חלקם של אלו שעוסקים בזה ע"י הכשרת האמצעים — כמו בתים, וכן שאר הענינים הדרושים כדי להמשיך ולעסוק בענין ההצלה ופיקוח נפשות ממש באופן גדול ורחב יותר, ועד לאופן של קיימא, שיביא לידי פירות ופירי פירות עד סוף העולם (כלשון הגמרא¹⁶²), וכפירוש החסידות — שעושים "סוף" לעולם מלשון העלם והסתרה¹⁶³, כך, שיהי ניכר ש"נר מצוה ותורה אור"¹⁶⁴ הו"ע ששייך לכל אחד מישראל, מגדולם ועד קטנם,

163) ראה תו"מ חני"ד ע' 276. וש"נ.

161) ראה תענית ז, סע"א.

164) משלי ו, כג.

162) ע"ד כתובות רפ"ט. זבחים לז, ב.

והיינו, שללא חילוק היכך נולד וכיצד חינכו אותו ומה אירע עמו עד לרגע זה, צריך לידע שמכאן ולהבא מתחיל חשבון חדש, שהתורה היא "חיינו ואורך ימינו"¹⁶⁵, ותורה היא הוראה בחיי יום יום, לימוד שמביא לידי מעשה¹⁶⁶ — קיום המצוות, שעליהם נאמר¹⁶⁷ "וחי בהם".

לג. וכאמור לעיל (סל"א) — שעי"ז מעמידים כל נשמות ישראל, "צבאות ה'", שבקרוב יצאו לקבל פני משיח צדקנו, יחד הם הספר־תורה שרבינו נשיאנו התחיל בכתיבתה, ונסתיימה הכתיבה בהשלמת עשרים שנה¹⁶⁸, כך, שעכשיו הרי זה בבחי' "מבן עשרים שנה ומעלה"¹⁶⁹.

ולהעיר, שענין עשרים שנה ומעלה שייך גם לענין ד"עד דלא ידע" — כפי שמצינו¹⁷⁰ ש"עד עשרים אמה אדם יודע שהוא דר בסוכה, למעלה מעשרים אמה אין אדם יודע שדר בסוכה, משום דלא שלטא בה עינא" (שאינו רואה את הסכך, וסוכה היינו סכך, כשמה¹⁷¹), "למעלה מעשרים אמה אין אדם יושב בצל סוכה (צל הסכך) אלא בצל דפנות"¹⁷²; והיינו לפי שכללות ענין הסוכה הוא המשכת המקיפים, ובאופן שנמשכים בפנימיות, שזהו"ע נטילת לולב (יחד עם שאר המינים) בסוכה דוקא (כמבואר בכ"מ¹⁷³), ולכן צ"ל חלל של עשרים אמה, אבל לא למעלה מעשרים.

אמנם, כללות ענין הסוכה נמשך מהעבודה דיוהכ"פ בענין הקטורת אשר על הכפורת¹⁷⁴, שזוהי העבודה הקשורה עם בחי' היחידה שבנפש, שלכן היתה ע"י הכהן גדול, המיוחד שבכל ישראל, ביום המקודש מכל הימים (בזמן), ובמקום המקודש מכל המקומות, כך, שנפגשים כל ה"יחידים" (בנפש, בזמן ובמקום) ביחד¹⁷⁵, ועי"ז ממשיכים מיחידו של עולם, ולכן נקרא יוהכ"פ "יום אחד", כדאיתא במדרש¹⁷⁶ על הפסוק¹⁷⁷ "ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד", "זה יום הכיפורים", בדוגמת "יום אחד" ש"הי' הקב"ה יחיד בעולמו", כיון שרק "בשני נבראו המלאכים"¹⁷⁶.

לא זו בלבד שצ"ל טהור, אלא שמלכתחילה	(165) ע"פ ס"פ נצבים.
אינו בגדר של טומאה, אלא הוא למעלה	(166) קידושין מ, ב. וש"נ.
לגמרי מכל הענין דטומאה וטהרה.	(167) אחרי יח, ה.
(173) ראה לקו"ש חי"ט ריש ע' 361.	(168) ראה
וש"נ.	(169) במדבר א, ג. ועוד.
(174) ראה תו"מ סה"מ תשרי ע' קכח.	(170) ריש סוכה.
וש"נ.	(171) פרש"י שם.
(175) ראה תו"מ שם ע' קלז. ועוד.	(172) ולהעיר מהחילוק שביניהם —
(176) ב"ר פ"ג, ח.	שהדפנות יכולים להיות גם מדבר המקבל
(177) בראשית א, ה.	טומאה, ואפילו מדבר הטמא; משא"כ הסכך,

ומבחי "יחיד" נמשך — ע"י יחידה שבנפש — עד למטה מעשרים אמה (אלא שההמשכה היא מבחי שלמעלה מעשרים אמה), ובנוגע לכל בני", כפי שנחלקים מ"ראשיכם שבטיכם" עד ל"חוטב עציך" ו"שואב מימין", אבל באופן ש"נצבים גו' כולכם לפני ה' אלקיכם"¹⁷⁸, וכפי שמפרש רבינו הזקן¹⁷⁹: "לאחדים כאחד" (ולאח"ז נעשית החלוקה ד"ראשיכם שבטיכם גו' מחוטב עציך עד שואב מימין" באופן אחר לגמרי, ע"ד האמור לעיל (סכ"ח) שלאחרי ה"לא ידע" נעשה הענין ד"ארור המן" ו"ברוך מרדכי" באופן אחר לגמרי),

ובאופן שפועל על ההנהגה המסודרת במשך כל ימי השנה — שתהי' שנה מבורכת, כפי שהברכה נמשכת מבחי הכתר, שמצד עצמו הרי זה אמנם באופן ד"כחשכה כאורה"¹⁸⁰, אבל לאח"ז באה ההמשכה בפנימיות דוקא¹⁸¹ לבנ"י לומדי תורה ומקיימי מצוה.

ובאופן כזה יוצאים לקראת משיח צדקנו, שנשמתו היא בחי היחידה של כללות כל הנשמות (כידוע שבנשמות יש חילוקי דרגות — נפש רוח ונשמה, ועד למשה שנשמתו היא דרגת חי', ונשמת משיח היא דרגת יחידה, כמבואר בכתבי האריז"ל¹⁸²), ועל ידו נעשית ההתעוררות של בחי היחידה שבכל אחד ואחת מישראל.

וכולם יחד הולכים לקבל פני משיח צדקנו, וזוכים לבנין ביהמ"ק השלישי שהיה באופן ד"אוהל בל יצען בל יסע יתדותיו לנצח"¹⁸³, כיון שזהו מקום שנמשך מבחי "לא שניתי"¹⁸⁴, וביחד עם זה, נמשך במדידה והגבלה — מדידות והגבלות של ביהמ"ק השלישי כפי שנתבאר בנבואת יחזקאל¹⁸⁵. וכל זה — בקרוב ממש ובעגלא דידן, למטה מעשרה טפחים, ובאופן של שמחה וטוב לבב, "שמחת עולם על ראשם"¹⁵⁷.

* * *

לד. צוה לנגן ואמר מאמר ד"ה והי' כאשר ירים משה ידו וגו'.

* * *

לה. נזכר לעיל (סל"ב) ששנה זו היא בבחי "עשרים שנה ומעלה" — כי, בשנה זו, תש"ל, מלאו עשרים שנה מהסתלקות נשיא דורנו,

ב. וראה גם תו"מ חנ"ג ע' 303. וש"נ.

(183) ישעי' לג, כ.

(184) מלאכי ג, ו.

(185) קאפיטל מ ואילך.

(178) ר"פ נצבים.

(179) לקו"ת ר"פ נצבים.

(180) תהלים קלט, יב.

(181) ראה

(182) ראה רמ"ז לזח"ב מ, ב. לזח"ג רס,

ומתחיל הענין ד"עשרים שנה ו)מעלה". ומובן, שהענין ד"מה להלן עומד ומשמש אף כאן עומד ומשמש" (כדברי הגמרא במסכת סוטה¹⁸⁶ בנוגע לנשיא ורועה נאמן) נמשך גם עתה, אלא שאין זה באותו אופן כמו במשך העשרים שנה, כי אם באופן נעלה יותר — "עשרים שנה ומעלה"; אבל אין זה באופן שנשאר "למעלה", אלא צריך להיות נמשך עד למטה מעשרה טפחים, והמעשה הוא העיקר¹⁸⁷ — במעשה בפועל.

ועוד ענין בשנה זו, שמלאו שלושים שנה — "ויהי בשלושים שנה"¹⁸⁸ — מאז שנשיא דורנו הגיע לארצות-הברית.

ומצד הענין ד"אתית לקרתא אזל בנימוסה"¹⁸⁹, הרי זה שייך לא רק לאלו שבאו יחד עמו (או בסמיכות לזה), ולכל אלו שהיו בארה"ב לפניו, אלא גם לכל אלו שנמצאים בארה"ב לאח"י, עד לזמנים וימים אלו, כיון שלולי ביאתו היתה ארה"ב נראית בציור אחר לגמרי, והיינו, שהעובדה שיש להם עבודה קלה, רחבה ועמוקה יותר, היא בזכות עבודתו ויגיעתו, ובלשון רבינו הזקן באגה"ק¹⁹⁰: "עבודתו אשר עבד (שעמלה נפשו) כל ימי חייו", שמסר זאת כדי לפעול שארה"ב תהי' כפי שנראית לאחרי עבודתו ועמלו שהשקיע בזה.

ובהדגשה מיוחדת בזה — מצד קביעות השנה:

ובהקדם המדובר כמ"פ¹⁹¹, שלמרות שינויי הקביעות משנה לשנה, הנה כל הענינים הקשורים עם הקביעות בימי החודש הם בתקפם בכל שנה, אפילו כאשר אינם חלים באותו יום בשבוע, כיון שזהו ענין הקשור עם ימי החודש, ולא עם ימי השבוע, כמו הימים טובים בכלל, כולל גם היו"ט דפורים, שאינו קשור עם הקביעות בימי השבוע, אלא עם ימי החודש — בארבעה עשר בו וחמשה עשר בו, אפילו אם אינו חל באותו יום בשבוע כמו בשנה שעברה, לפני שנתיים וכו'.

אבל אעפ"כ, אין זה בדומה לשנה שבה מתחברים יחד הקביעות בימי החודש עם הקביעות בימי השבוע.

ועד"ז גם בנוגע לקביעות השנה עצמה — שנה פשוטה או שנה מעוברת:

בנוגע לענינים הקשורים עם הקביעות בחודש (כמו פורים ופסח

189) ראה ב"ר פמ"ח, יד. וש"נ.

190) ביאור לסד"ך.

191) ראה

186) יג, סע"ב.

187) אבות פ"א מ"ז.

188) יחזקאל א, א. וראה גם תו"מ ח"כ

ע' 155. וש"נ.

("מיסמך גאולה לגאולה"¹⁹²) בי"ד באדר וחמשה עשר בניסן) — אין נפק"מ אם זה חודש של שנה פשוטה או חודש של שנה מעוברת. אבל אעפ"כ, כיון שהשנה כולה נקראת "שנה מעוברת", הרי זה סימן שכל הימים שבה, לא רק ימי אדר שני או אדר ראשון (בהתאם לב' הדעות¹⁹³ מי מהם הוא החודש הנוסף), הם ימים של "שנה מעוברת", והם שונים מהימים של שנה פשוטה.

ומזה מובן, שכאשר מצטרפים יחד כל הענינים — הקביעות בימי החודש, יחד עם הקביעות בימי השבוע, ובאופן המתאים גם לכללות השנה, פשוטה או מעוברת — הרי זה ביתר שאת וביתר עוז. ובנוגע לעניננו:

הקביעות של הפורים הראשון של נשיא דורנו בארה"ב היתה באותו אופן כמו הקביעות בשנה זו, הן בנוגע לימי החודש והן בנוגע לימי השבוע, והן בנוגע לכללות השנה — שנת מעוברת.

ומזה מובן שכל הענינים שנפעלו החל מביאתו של נשיא דורנו לארה"ב, הם ביותר שאת וביתר עוז.

לז. וכללות הנקודה בזה — כדברי נשיא דורנו בעצמו, שביאתו לאמריקה היא כדי לעשות ממנה מקום תורה¹⁹⁴, שזהו בצד החיוב; ובצד השלילי — לשלול את המימרא "אמעריקא איז אַנדערש"¹⁹⁵. ומאז ואילך, אלו הן שתי הנקודות שצריכים לחדור — בנוגע ל"עשה טוב" ובנוגע ל"סור מרע".

ותוספת חידוש בזה — שמצטרפים יחד הקביעות בימי החודש עם הקביעות בימי השבוע, וגם השנה היא מעוברת כפי שהי' אז, ולכן הרי זה ביתר שאת וביתר עוז.

ובהנוגע לפועל — שזוהי עת סגולה להתחיל לעסוק ביתר שאת וביתר עוז בשני ענינים הנ"ל: לעשות מאמריקא מקום תורה, ולשלול בתכלית ובהחלט שאמריקא היא שונה.

לז. ויש להוסיף בזה:

לכאורה יכולים לחשוב שזהו ענין שקשור רק עם מדינה מסוימת, אם כי מדינה גדולה שיש בה ריבוי יהודים כן ירבו וכו' וכו'. אבל האמת היא

194 ראה סה"ש קיץ ה'ש"ת ע' 20. ע'

126. תש"א ע' 109. ועוד.

195 ראה סה"ש תש"ו ע' 53. וש"נ.

192 מגילה ו, סע"ב.

193 ראה מגילה שם. נדרים סג, א. וראה

גם אנציק' תלמודית (כרך א) ערך אדר ס"ג (ע' קצח ואילך). וש"נ.

— כפי שרואים במוחש בענינים גשמיים, ומזה מובן שכן הוא גם בשייכות ובקשר להמצב ברוחניות — שענין זה נוגע גם לכל שאר המדינות. המצב הוא — שנמצא כאן רוב בנין (בכמות כפשוטו) של בני". וגם בנוגע לעמי הארץ — הרי ההנהגה להוסיף בצדק ולמעט היפך הצדק תלוי' ב"לב מלכים (ש) ביד ה'"¹⁹⁶, אבל "יד ה'" באה באמצעות מלך ושר מיוחד, ובימינו אלו — הרי זה ע"י מדינה זו, שיש לה השפעה בכל העולם.

ומזה מובן, שכאשר יהודי מוסיף בתורה ומצוותי' במדינה זו, הנה לא זו בלבד שפועל בחלק שלו במדינה זו, ופועל גם בכללות המדינה, ואפילו בנוגע לאינם-יהודים שבמדינה, אלא הוא פועל גם בעולם כולו — בגלל שזוהי מדינה שעל ידה מכריע הקב"ה כמה ענינים בעולם. ולכן, כאשר שוללים ש"אמריקא אינה שונה", שלכן, הנה כשם שהי' צ"ל אלקות בגילוי מעבר לים, כך צ"ל אלקות בגילוי גם כאן, ועד ש"ראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך"¹⁹⁷, ובאופן שנעשה כן בפועל,

— וכידוע הסיפור¹⁹⁸ אודות אדמו"ר הזקן, שאף שהי' בגלות, ובגלות עצמו, בגלות בתוך גלות, ב"טאינע סאָוועט"¹⁹⁹, הנה מצד נשמתו ומצד קיום המצוות, נתקיים אצלו בפועל הענין ד"ויראו ממך" ביחס לפקידים הגויים, שבשעה שהניח תפילין, הנה מי שישב לא הי' יכול לקום, ומי שעמד לא הי' יכול לישב —

הרי זה נוגע לא רק לעצמו, לד' אמות שלו בעיר מסויימת, או במדינה מסויימת ובארה"ב כולה, אלא זה נוגע גם לכל העולם — שכאשר שולחים מאמריקא למקום אחר דולר, או ענין של סחורה או נשק וכיו"ב, יכולים ענינים אלו להגיע עם מדה גדולה יותר של יהדות, ובמילא — עם תועלת גדולה יותר לכל ענינים של צדק ויושר בעולם. וכדי לפעול זאת — הרי גוים אינם בעלי בחירה, ובמילא תלוי הדבר בעבודת כל אחד ואחת מישראל שבמדינה זו.

לח. וכאמור, שכאשר נפגשים ביחד כל הענינים בזמן (ומקום) כמו שהי' בפעם הראשונה, אזי יש נתינת כח, יכולת ואפשרות לפעול בזה ביתר שאת וביתר עוז.

196) ע"פ משלי כא, א. וראה לקו"ש (198) ראה תו"מ — רשימת היומן ע' ח"ג ע' 285 הערה 1.
 197) תבוא כח, יו"ד. וראה ברכות ו, א. (199) = מועצה החשאית. וש"נ.
 198) ראה תו"מ — רשימת היומן ע' ח"ג ע' 285 הערה 1.
 199) תבוא כח, יו"ד. וראה ברכות ו, א. (199) = מועצה החשאית. וש"נ.

ובפרט כשישנו גם הענין ד"עשרים שנה ומעלה", אזי יכולים לפעול בכל ענינים אלו באופן של "מעלה", כיון שישנם לא רק כל העשרים שנה, אלא ישנו גם ה"מעלה"; ומה"מעלה" נמשך בכל הענינים של עשרים שנה שלפנ"ז ושלאח"ז.

ונעשה הענין ד"מבן עשרים שנה ומעלה כל יוצא צבא בישראל", ומעמידים את ה"דגלים" כשנמצאים עדיין ב"מדבר העמים"²⁰⁰, ואח"כ הולכים יחד עם משיח צדקנו ועם "ארון ברית ה'"²⁰¹ (כמו אז), אל ה"ארץ אשר ה' אלקיך נותן לך נחלה לרשתה"²⁰², נחלת עולם, בקרוב ממש, ובשמחה ובטוב לבב.

* * *

(202) פ' ראה טו, ד.

(200) יחזקאל כ, לה.
(201) בהעלותך י"ד, לג. ועוד.

הוספה

בי"ה, כ"ה אדר ה'תשכ"א
ברוקלין, נ.י.

צו דער יערלעכער מסיבה פון די "נציבי הישיבה"
תומכי תמימים ליובאוויטש אין מאַנטרעאַל.
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

איך בין געווען צופרידען צו באַקומען די ידיעה וועגען דער בעפאַרשטייענדער יערלעכער מסיבה, כ"ח אדר ה'בע"ל, פון די נציבי הישיבה, באַ וועלכער עס ווערט אויך געעפענט דער יערלעכער קאַמפיין פאַר דער ישיבה תומכי תמימים ליובאוויטש אין מאַנטרעאַל.

אייער מסיבה קומט פאַר אין דער צייט צווישען פורים און פסח, וואָס אין די ביידע — פאַרנעמען אידישע קינדער אַ גאַר חשוב'ן אָרט.

יערלעכער מסיבה פון די "נציבי הישיבה" . . מאַנטרעאַל: אגרות נוספות אליהם — אג"ק ח"י אגרת ג'שמו (תש"טו). ח"י"ב אגרת ד'קפב (תש"טז). ח"טז אגרת ו'קכ (תשי"ח). ח"י"ח אגרת ר'תשמו (תשי"ט). ח"כ"ג אגרת ה'תשצא (תשכ"ד). ח'תתקנט (תשכ"ה). ח"כ"ד אגרת ט'קח (תשכ"ו). ט'רצד (תשכ"ז). ח"כ"ה אגרת ט'תנט (תשכ"ח). ח"כ"ו אגרת ט'תרטג (תשכ"ט). ט'תתסד (תש"ל). ח"כ"ז אגרת י'צד (תשל"א). י'שסב (תשל"ב). ח"כ"ח אגרת י'תשז (תשל"ג). ח"כ"ט אגרת י'א"פה (תשל"ד). ח"ל אגרת י'אתסב (תשל"ה).

פורים: נס פורים איז געשעהן דורך די תפלות און מסירות נפש פון אידישע קינדער. מרדכי היהודי האָט צוזאַמענגענומען אין בית הכנסת צוויי און צוזאַנצייג טויזענט קינדער, איינגעפלאַנצט אין זיי די גרייטיקייט אויף מסירות נפש פאַר תורה און מצות, און זייערע תפלות האָבן בטל געמאַכט די גזירה פון המן.

פסח: גלייך אין אָנהייב פון פסח, אין סדר, איז – ישאלך בנך, והגדת לבנך (דיין זון וועט דיר פרעגן, דו זאָלסט זאָגן דיין זון) – און מען אונטערשטרייכט און מען חזר'ט איבער אַז מען דאַרף זיך אָפגעבען און אַריינרעדן תורה (לויט די אָנווייזונגען פון תורה) אין אַלע קינדער – חכם, רשע, תם ושאינו יודע לשאול.

די צוויי אויבענדערמאָנטע נקודות: ניט מייאש זיין זיך ח"ו פון קיין אידיש קינד, איינפלאַנצען אין די תלמידים תורה ומצות ביז צו מסירת נפש – זיינען די פירענדע געדאַנקען פון ישיבות תומכי תמימים איבעראַל, און זעלבסטפערשטענדליך פון ישיבת תומכי תמימים אין מאָנטרעאַל, מיסודו ובהנהלתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

און דאָס גיט מיר די שטאַרקע האָפנונג, אַז באַ דער מסיבה פון צווישן פורים און פסח, וועלען אַלע איינטיילענעמער באַוועגט ווערן צו העלפען אין דער מאַקסימאַלסטער מאָס, די ישיבה תומכי תמימים אין מאָנטרעאַל, וואָס אין דער הילף גייט אויך אַריין – צו בעאיינפלוסען אחינו בני ישראל זייערע פריינט און בעקאַנטע – אַז אויך זיי זאָלען אַזוי טאָן.

און ס'איז דאָך צוגעזאָגט געוואָרען – ותומכיי מאושר, די שטיצער פון תורה וועלען זיין גליקלעך, אמת גליקלאַך אין אַלעם.

בכבוד ובברכת הצלחה.

צוזאַמענגענומען כו': אגדת אסתר פ"ד, יז. זע אויך אסתר רבה פ"ט, ג.

ישאלך בנך כו': זע אַלטען רבי'נס שולחן ערוך סתע"ג, ס"מ. סהמ"צ להרמב"ם מ"ע קנא מהמכילתא (דרשב"י).

ותומכיי מאושר: זע נדרים סב, א (ובחדושי אגדות מהרש"א). זוהר ח"ג, נג, ב. ד"ה עץ חיים תרצ"ט.

ישאלך בנך: בא יג, יד. ואתחנן ו, כ.

והגדת לבנך: בא יג, ח.

חכם, רשע, תם ושאינו יודע לשאול: מכילתא ופרש"י שם (בא יג, יד).

ותומכיי מאושר: משלי ג, יח.

ד"ה עץ חיים תרצ"ט: סה"מ תרצ"ט ע' 68 ואילך.

[תרגום חפשי]

למסיבה השנתית של "נציבי הישיבה"
 תומכי תמימים ליובאוויטש – מאָנטרעאַל
 ה' עליהם יחיו

שמחתי לקבל את הידיעה ע"ד המסיבה השנתית הקרובה, כ"ח אדר הבע"ל, של נציבי הישיבה – בה גם תיפתח התעמולה השנתית לטובת ישיבת תומכי תמימים ליובאוויטש אשר במאָנטרעאַל.

מסיבתם תיערך בימים שבין פורים לפסח, שבשניהם – תופסים ילדי ישראל מקום חשוב ביותר.

פורים: נס פורים ארע ע"י התפלות ומסירות הנפש של ילדי ישראל. מרכזי היהודי קיבץ 22,000 ילדים בבית כנסת, נטע בהם את הנכוונות למסירות נפש על תורה ומצות, ותפלותיהם ביטלו את גזירת המן.

פסח: תיכף בהתחלת חג הפסח, בעת ה"סדר", [עוסקים ב]"ישאלך בנך", "והגדת לבנך" – ומדגישים חזור והדגש, שצריכים להתמסר ולהחדיר תורה (בהתאם להוראות התורה) – בכל הבנים: חכם, רשע, תם ושאינו יודע לשאול.

שתי הנקודות האמורות: לא להתיימש ח"ו מאף ילד יהודי, ולנטוע תורה ומצות בתלמידים עד כדי מסירות נפש – הם הרעיונות המניעים את ישיבות תומכי תמימים בכל מקום שהן, ומובן מעצמו – ישיבת תומכי תמימים אשר במאָנטרעאַל, מיסודו ובהנהלתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ ז"ע.

דבר זה נותן לי את התקוה החזקה, שבמסיבה זו שבין פורים לפסח, יתעוררו כל המשתתפים לסייע במדה הכי מירבית לישיבת תומכי תמימים אשר במאָנטרעאַל, שבסיוע זה כלול גם – להשפיע על אחינו בני ישראל, ידידיהם ומכיריהם, שאף הם יעשו כן.

הרי הובטחנו – ותומכי מאושר, שתומכי התורה יהיו מאושרים, באושר אמת, בכל.

בכבוד ובברכת הצלחה.



לזכות

החתן הרה"ח **מנחם מענדל** והכלה מרת **נחמה שיינא** שיחיו

סימפסאן

לרגל נישואיהם בשעה טובה ומוצלחת

ח"י אדר, ה'תשע"ה



ולזכות הוריהם

הרה"ח ר' **יוסף יצחק** וזוגתו מרת **שיינא יפה** שיחיו **סימפסאן**

הרה"ח ר' **משה מאניס הלוי** וזוגתו מרת **נעמי טובה** שיחיו **הבר**

ולזכות זקניהם

הרה"ח הרה"ח ר' **ארי' זאב** וזוגתו מרת **חנה באשע** שיחיו **סימפסאן**

הרה"ח הרה"ח ר' **שלום לייב** וזוגתו מרת **רבקה רייזל** שיחיו **אייזנבך**

הרה"ח הרה"ח ר' **שמואל הלוי** וזוגתו מרת **רחל לאה** שיחיו **הבר**